

Samenvatting van het jaarverslag voor 2023

In het jaarverslag van de Europese Bankautoriteit (EBA) voor 2023 wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste prestaties en activiteiten die de organisatie in de loop van de voorbije twaalf maanden heeft verwezenlijkt bij de uitvoering van haar mandaat en haar werkprogramma. De door de EBA neergezette prestaties worden gepresenteerd tegen de achtergrond van de macro-economische en geopolitieke ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan.

Het verslag benadrukt de missie van de EBA om bij te dragen aan de stabiliteit en de effectiviteit van het Europese financiële stelsel door middel van eenvoudige, consistente, transparante en eerlijke regelgeving, alsook door toezicht dat alle EU-burgers ten goede komt.

Afronding van de tenuitvoerlegging van Bazel III in de EU

De EBA heeft een routekaart gepubliceerd als leidraad voor de tenuitvoerlegging van het Bazel III-kader in lijn met de nieuwe EU-regelgeving voor banken, de verordening kapitaalvereisten (VKV III) en de richtlijn kapitaalvereisten (RKV VI). Zij richtte zich voornamelijk op richtsnoeren inzake verslaglegging, het marktrisico en interne modellen. Er werd essentieel werk verricht op het gebied van securitisatie, kapitaaluitgiften, liquiditeitsrisico's, renterisico's en toezichtconvergentie, waarvoor er vanaf 2024 140 nieuwe mandaten worden verwacht. Daarnaast heeft de EBA zich over de regelgeving voor beleggingsondernemingen gebogen en updates uitgebracht met betrekking tot gedekte obligaties, eigen vermogen, governance en diversiteit. De komende jaren zullen de toegang tot markten van derde landen en het renterisico in de bankportefeuille (IRRBB) naar verwachting nauwlettender in de gaten worden gehouden.

Verwezenlijking van een verbeterde EU-brede stresstest

De EBA heeft in 2023 een EU-brede stresstest verricht waarbij de steekproef werd uitgebreid tot 70 banken in 16 landen – zo kon de test 75 % van alle bancaire activa in de EU behelzen. In deze test werd de veerkracht van banken beoordeeld in basissituaties en ongunstige scenario's, met inbegrip van top-downprognoses voor toezichtdoeleinden betreffende netto provisie- en commissiebaten. Voor het eerst werd bij de test ook rekening gehouden met gedetailleerde sectorale kredietverliesgegevens om de impact van economische onzekerheid te evalueren. Uit de resultaten bleek dat de Europese banken ondanks de strenge recessie, de hoge inflatie, de stijgende rentetarieven en de kredietspreads veerkrachtig blijven.

Daarnaast heeft de EBA een ad-hocanalyse uitgevoerd van niet-gerealiseerde obligatieverliezen, waarbij werd vastgesteld dat de banken in februari 2023 75 miljard EUR aan niet-gerealiseerde verliezen op obligaties tegen geamortiseerde kostprijs aanhielden, gemitigeerd door 38 miljard EUR aan afdekkingen. Deze verliezen werden beheersbaar geacht. De EBA heeft voorts de eerste hand

gelegd aan de ontwikkeling van een “Fit for 55”-klimaatrisicoscenario om de veerkracht van de financiële sector en de steun voor een koolstofarme transitie in stressomstandigheden te evalueren.

Gegevens laten werken voor belanghebbenden

De EBA heeft haar gegevensstrategie verder ontwikkeld, met de nadruk op een optimalere verwerving, uitwisseling en analyse van regelgevingsgegevens via het platform van de Europese gecentraliseerde infrastructuur voor toezichtgegevens (EUCLID). Hierdoor werd een betere gegevensstroom tussen belanghebbenden mogelijk, wat de transparantie, risicoanalyse en naleving van de regelgeving heeft bevorderd. Met de strategie werd ook ondersteuning geboden voor de inrichting van een pijler 3-gegevensknooppunt en werden voorbereidingen getroffen voor de transparantieoefening van 2023, die meer dan 1,2 miljoen gegevenspunten opleverde. Daarnaast heeft de EBA versie 2.0 van de norm voor het gegevenspuntenmodel afgerond, teneinde de verslagleggingsprocessen te stroomlijnen, de kosten te drukken en digitale verplichte verslaglegging mogelijk te maken. De EBA heeft zich ingespannen om de kaders voor toezicht-, statistiek- en afwikkelingsverslaglegging samen te voegen. Daarbij werd gebruikgemaakt van technologische innovaties om de verslagleggingslast en de nalevingskosten te verlagen, en werden tegelijkertijd oplossingen op het gebied van regelgevingstechnologie bevorderd.

Vervulling van de mandaten inzake digitale financiën en MiCAR/DORA

De EBA heeft vooruitgang geboekt in het kader van de wet inzake digitale operationele weerbaarheid (DORA) en de verordening betreffende cryptoactivamarkten (MiCAR). Het DORA-instrument wordt van kracht in januari 2025 en heeft als doel de digitale weerbaarheid van de financiële sector in de EU te verbeteren. De EBA heeft in samenwerking met andere Europese toezichthoudende autoriteiten raadplegingen georganiseerd en beleidsmaatregelen uitgewerkt inzake risicobeheer en de melding van incidenten op het gebied van informatie- en communicatietechnologie (ICT). Deze partners hebben ook voorbereidingen getroffen voor het toezicht op externe aanbieders van kritieke ICT-diensten.

De MiCAR is sinds juni 2023 van kracht. Deze verordening strekt tot regeling van cryptoactiva. De EBA heeft raadplegingen ingeleid over technische normen voor uitgevers van activagerelateerde tokens (ART's) en e-moneytokens (EMT's), waarbij governance, stresstests en markttoegang centraal staan. Om de transitie binnen de sector te ondersteunen, heeft de EBA richtsnoeren gepubliceerd, vroegtijdige naleving aangemoedigd en toezichtkaders ontwikkeld. Zij hield financiële innovaties zoals cryptotechnologie, artificiële intelligentie en big tech in het oog, en werkte mee aan de ontwikkeling van een opleidingscurriculum inzake toezicht op digitale financiën via de EU Supervisory Digital Finance Academy.

Capaciteitsopbouw in de strijd tegen witwassen en terrorismefinanciering in de EU

In 2023 heeft de EBA haar capaciteit versterkt om witwassen en terrorismefinanciering (ML/TF) in de hele EU te bestrijden. Daartoe werden oude richtsnoeren aangepast en werden er nieuwe uitgevaardigd, vooral gericht op aanbieders van cryptoactivadiensten (CADA's) en de naleving van beperkende maatregelen. Ook werd prioriteit gegeven aan het aanpakken van vraagstukken zoals

risicovermindering en toegang tot financiële diensten voor kwetsbare groepen. De EBA bood ondersteuning bij risicobeheer op het gebied van ML/TF en richtte meer dan 260 colleges op voor gecoördineerd toezicht op de bestrijding van ML/TF.

Tot de belangrijkste initiatieven behoorden de lancering van de centrale database van de EBA voor de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (EuReCA), een centrale database waarin tekortkomingen op ML/TF-gebied worden opgetekend, en de herziening van de richtsnoeren voor de overmaking van geld en de overdracht van cryptoactiva. Daarnaast heeft de EBA de overgang naar de nieuwe autoriteit voor de bestrijding van het witwassen van geld vergemakkelijkt door te zorgen voor een soepele overdracht van verantwoordelijkheden en door het toekomstige kader voor de strijd tegen ML/TF vorm te geven.

Tenuitvoerlegging van de ESG-routekaart

De EBA heeft haar ecologische, sociale en governancegerelateerde (ESG) routekaart verder ontwikkeld, met bijzondere aandacht voor de integratie van ESG-risico's in het kader van het bankwezen ter ondersteuning van de duurzame transitie in de EU. Tot de belangrijkste acties behoorden de beoordeling van de prudentiële aanpak van ESG-risico's, de publicatie van een verslag over de rol van ecologische en sociale risico's en de voordracht van verbeteringen om de integratie ervan te versnellen. De EBA heeft ook richtsnoeren uitgevaardigd over het beheer van ESG-risico's en getracht de transparantie te verbeteren dankzij indicatoren voor belangrijkste ongunstige effecten. De greenwashing in de financiële sector werd aangepakt en er werd advies verleend over groene leningen en hypotheekleningen. Daarnaast heeft de EBA voorbereidingen getroffen voor de analyse in het kader van het "Fit for 55"-klimaatrisicoscenario om de weerbaarheid van de financiële sector ten aanzien van klimaatgerelateerde risico's te beoordelen.

Risicobeoordeling

De EBA bleef zich inspannen om risico's en kwetsbare aspecten in de Europese banksector te beoordelen, waarbij zij zich voornamelijk concentreerde op uitdagingen als de Russische invasie van Oekraïne, de instabiliteit op de financiële markten, de inflatie en de stijgende rentetarieven. Ondanks deze uitdagingen bleef de banksector in de EU zich veerkrachtig tonen, met een hoge kapitalisatie (tier 1-kernkapitaalratio van 16 %) en een robuuste winstgevendheid. Er blijven echter risico's bestaan in verband met stijgende rentetarieven en economische stagnatie, evenals operationele risico's zoals cyberdreigingen. De EBA hield de vinger aan de pols van de situatie op het gebied van liquiditeit, activabezwaaringsplannen, en publiceerde haar voornaamste bevindingen in documenten zoals het risicobeoordelingsverslag, liquiditeitsstudies en een heatmap inzake renterisicobeheer.

Herstel en afwikkeling

In 2023 heeft de EBA het herstel- en afwikkelingskader versterkt door richtsnoeren uit te werken over de uitvoering van het bail-ininstrument en afwikkelingstests. Dit jaar zag ook de publicatie van definitieve richtsnoeren inzake totale herstelcapaciteit met het oog op geharmoniseerde

herstelplannen. De EBA heeft bovendien de convergentie van afwikkelingskaders en de opbouw van MREL-middelen gemonitord om de crisisparaatheid en veerkracht te verbeteren.

Betaaldiensten

De EBA heeft zich ingespannen om de efficiëntie, beveiliging en bruikbaarheid van retailbetalingen in de hele EU te verbeteren. Een belangrijke prestatie bestond in de collegiale toetsing van vergunningen voor betalingsinstellingen in het kader van de herziene richtlijn betalingsdiensten, waarbij verbeteringen op het gebied van transparantie, maar ook inconsistenties in de regelgeving onder de aandacht werden gebracht. De EBA verleende ondersteuning bij de ontwikkeling van de derde richtlijn betalingsdiensten door de Europese Commissie en zette haar werk voort op het gebied van de beoordeling van gegevens inzake betalingsfraude.

Bescherming van consumenten en deposanten

In 2023 heeft de EBA de bescherming van consumenten en deposanten naar een hoger niveau getild door activiteiten voor mystery shopping te coördineren, risico-indicatoren voor de detailhandel te ontwikkelen en verslagen over consumentenbescherming te publiceren. Tot de belangrijkste initiatieven behoorde het verbeteren van de transparantie bij de verlening van kredietdiensten en klachtenafhandeling. De EBA heeft voorts de depositogarantiestelsels herzien en veranderingen in de depositodekking geanalyseerd, waardoor de bescherming van deposanten en de financiële stabiliteit werden verbeterd.

Convergentie en onafhankelijkheid van toezicht

De EBA bemiddelde in een geschil tussen de Spaanse en Belgische depositogarantiestelsels en voerde gemeenschappelijke ETA-criteria voor de onafhankelijkheid van toezichthouders in. Zij heeft ook verschillende collegiale toetsingen uitgevoerd, waarbij de nadruk lag op vergunningverlening, de behandeling van hypothecaire kredietnemers en gekwalificeerde deelnemingen, met als doel de toezichtpraktijken te optimaliseren en opkomende risico's in alle sectoren aan te pakken.